

Wyrok

Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 14 marca 2024 r.

VI ACa 1204/22

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący:

Sędziowie:

Sentencja

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2024 r. w Warszawie na rozprawie sprawy z powództwa A. S. przeciwko Fundacji (...) w W. o ochronę dóbr osobistych na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 czerwca 2022 r. sygn. akt XXV C 1548/21.

1. prostuje w komparycji zaskarżonego wyroku imię powódki w ten sposób, że zamiast: "A." wpisuje: "A.";
2. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 - a) w punkcie pierwszym nadaje temu punktowi następującą treść: "Zobowiązuje Fundację (...) w W. do zamieszczenia na profilu, założonym na portalu społecznościowym (...), mieszczącym się pod adresem internetowym: (...) oświadczenia o następującej treści: Fundacja (...) w W. przeprasza Panią A. S. za bezprawne, dwukrotne umieszczenie na swoim profilu wpisów zawierających Jej zdjęcie, które wywołały wulgarne wiadomości, a także za utrzymanie pod tymi wpisami nienawistnych i wulgarnych komentarzy, czym naruszyła Jej godność i prawo do wizerunku. Zobowiązuje pozwanego do opublikowania oświadczenia w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku, na jego koszt czarną czcionką Helvetica o rozmiarze co najmniej 10,5 mm, na białym tle. Oświadczenie powinno być przypięte, czyli wyświetlać się jako pierwsze przed innymi, w tym nowszymi komentarzami (oświadczeniami) pozwanego, przez okres 15 dni, licząc od daty jego pierwszego opublikowania oraz oddala powództwo w pozostałej części";

b) w punkcie trzecim oddała żądanie zasądzenia kwoty 3000 zł na rzecz Fundacji (...);

c) w punkcie czwartym wzajemnie znosi pomiędzy stronami koszty procesu;

3. oddała apelację w pozostałym zakresie;

4. wzajemnie znosi pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie faktyczne

Pozwem z dnia 5 kwietnia 2018 r. powódka A. S. wniosła o:

a) zobowiązanie pozwanej Fundacji (...) z siedzibą w W. do zamieszczenia na profilu, założonym na portalu społecznościowym (...), pod adresem internetowym (...) oświadczenia o następującej treści: "Fundacja (...) przeprasza Panią A. S. za bezprawne, dwukrotne umieszczenie na swoim profilu wpisów, zawierających zdjęcie Pani A. S., zdjęcie jej wyrwanego z kontekstu komentarza, jak również jej imię i nazwisko. Fundacja (...) ubolewa i bardzo przeprasza za to, iż zamieszczenie wskazanych wpisów spowodowało wobec Pani A. S. serię nienawistnych komentarzy stronników fundacji, zamieszczonych pod tymi wpisami, jak również wywoływało przesyłanie Pani A. S. nienawistnych i wulgarnych wiadomości prywatnych - w następstwie czego zostały naruszone jej dobra osobiste - dobre imię, godność oraz prawo do wizerunku." Powódka wskazała, że opublikowanie powyższego oświadczenia winno nastąpić w identycznej formie w jakiej zostały opublikowane treści naruszające dobra osobiste powódki - czarną czcionką Helvetica o rozmiarze co najmniej 10,5 mm na białym tle. Publikacja oświadczenia powinna trwać przez okres 15 dni, licząc od daty opublikowania starszego komentarza, tj. od 26 stycznia 2018 r. do 9 lutego 2018 r., tj. do dnia sporządzenia notarialnego protokołu z oględzin profilu pozwanego. Przytoczone oświadczenie winno być przypięte i zamieszczone w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia;

b) o zobowiązanie pozwanego do usunięcia, na jego koszt, z jego profilu, założonego na portalu społecznościowym (...), mieszczącego się pod adresem internetowym: (...) komentarzy naruszających jej dobra osobiste, tj. komentarza z 26 stycznia 2018 r. mieszczącego się pod adresem: (...) oraz komentarza z 1 lutego 2018 r., mieszczącego się pod adresem (...),

c) o zasądzenie od pozwanego, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych, na rzecz fundacji (...) kwoty 3 000 zł, z przeznaczeniem na jej działalność statutową (pozew, k. 3 - 4 akt).

W uzasadnieniu wskazała, że pozwana dwukrotnie umieściła na swoim profilu wpisy, zawierające imię, nazwisko i jej zdjęcie oraz zdjęcie jej wyrwanego z kontekstu komentarza, czym spowodowała zamieszczenie przez sympatyków pozwanego pod wpisami serii nienawistnych komentarzy wobec jej osoby.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, że nie prowadziła na (...) strony " (...), nie miała uprawnień do edytowania i zamieszczania tam postów. Nie opublikowała postu, o który chodzi w sprawie, a strona ta była prowadzona przez społeczność (...), zaś dopiero od 22 czerwca 2020 r., Fundacja

przejęła administrowanie tym kontem.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 8 stycznia 2019 r. (XXV C 775/18), uwzględnił powództwo, zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 30 września 2020 r. (sygn. VI ACa 310/19), na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego z 8 stycznia 2019 r., uchylił zaskarżony wyrok, a sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że nie został ustalony jaki był kontekst wypowiedzi, jaka była pełna treść komentarza i kto miał do niego dostęp. Nadto nie ustalono jaki był cel i sens wypowiedzi powódki, z jakich zasobów korzystała, dla kogo dostępnych, skąd zostało pobrane przedmiotowe zdjęcie powódki. Ponadto podkreślił, że obraźliwe posty, przytoczone w pozwie, które znalazły się pod publikacją na (...) profilu pozwanego, należy rozpatrywać, jako odrębny podmiot ewentualnego naruszenia. Wskazał też, że pozwany może odpowiadać za takowe komentarze, jeśli naruszają dobra osobiste powódki (art. 24 § 1 k.c. i art. 23 k.c.) oraz, jeśli nie wykaże okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności.

Równocześnie podkreślił, że pozwany posiada legitymację bierną w sprawie. Ustalił, że pozwana Fundacja założyła przedmiotowy profil na (...), mieszczący się pod wskazanym adresem internetowym, posiada uprawnienia do administrowania tym profilem. W ramach wytycznych wskazał na konieczność przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalenia powyższych okoliczności, w tym tych dotyczących: miejsca, pełnej treści i kontekstu oraz celu pierwotnej wypowiedzi powódki, okoliczności pochodzenia jej zdjęcia, a także ustali motywację publikacji przez pozwaną i utrzymywania na jej profilu postów publiczności dotyczących powódki.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 7 czerwca 2022 r. (XXV C 1548/21):

- w pkt I zobowiązał Fundację (...) w W. do zamieszczenia na profilu, założonym na portalu społecznościowym (...), mieszczącym się pod adresem internetowym: (...) oświadczenia o następującej treści: Fundacja (...) przeprasza Panią A. S. za bezprawne, dwukrotne umieszczenie na swoim profilu wpisów, zawierających zdjęcie Pani A. S., jej wyrwany z kontekstu komentarz, jak również jej imię i nazwisko. Fundacja (...) ubolewa i bardzo przeprasza za to, iż zamieszczenie wskazanych wpisów, spowodowało wobec Pani A. S. serię nienawistnych komentarzy, zamieszczanych pod tymi wpisami, jak również wywołało przesyłanie Pani A. S. nienawistnych i wulgarnych wiadomości prywatnych - w następstwie czego zostały naruszone jej dobra osobiste - dobre imię, godność osobista oraz prawo do wizerunku. Przy czym zobowiązał do opublikowania tego oświadczenia w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia, na koszt pozwanego czarną czcionką Helvetica o rozmiarze co najmniej 10,5 mm, na białym tle, przez okres 15 dni, licząc od daty jego opublikowania. Przytoczone oświadczenie winno być przypięte, czyli wyświetlać się jako pierwsze, przed innymi, w tym także nowszymi, komentarzami (oświadczeniami) pozwanego;

- w pkt II oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

- w pkt III zasądził od Fundacji (...) w W. na rzecz Fundacji (...) nr. KRS (...) kwotę 3 000 zł;
- w pkt IV zasądził od Fundacji (...) w W. na rzecz A. S. kwotę 3 602 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną: pozwana Fundacja prowadzi na portalu społecznościowym (...).com profil pod nazwą (...). Powódka komentując artykuł, który ukazał się na portalu internetowym " (...)" pt. (...) umieściła pod nim komentarz o następującej treści: "Bardzo dobrze, niech dowie się w końcu cały świat prawdy na temat wymyślnego holocaustu!". Powódka skomentowała ten artykuł na portalu internetowym (...) na profilu własnym i oraz profilu należącym do G. T., w ten sposób, że jej komentarz został zamieszczony pod artykułem, który był komentowany, w taki sposób, że dla odwiedzających oba te profile był widoczny artykuł i komentarze do niego. Powódka zamierzała pokazać, że nie zgadza się z jego autorem, wyrazić stanowisko, że holokaust miał inny przebieg niż przedstawił go autor artykułu. Profil powódki miał charakter publiczny, tj. był otwarty, odwiedzający mieli do niego dostęp, na portalu tym znajdowało się również zdjęcie powódki trzymającej jej siostrzenicę z serduszkami w tle, zdjęcie to nie było jej zdjęciem profilowym.

W dniach 26 stycznia 2018 r. i 1 lutego 2018 r. na profilu pozwanej zostały opublikowane wpisy zawierające zdjęcie powódki trzymającej siostrzenicę wraz z jej imieniem i nazwiskiem oraz komentarz powódki o treści: "Bardzo dobrze, niech dowie się w końcu cały świat prawdy na temat wymyślnego holocaustu!". Wizerunek powódki był widoczny, wizerunek jej siostrzenicy został zasłonięty. Pod powyższymi wpisami inni użytkownicy portalu (...) odwiedzający profil (...) mieli możliwość zamieszczania komentarzy o negatywnym, obraźliwym wydźwięku w stosunku do powódki. Powódka w tym samym czasie otrzymała ze strony osób trzecich (innych użytkowników portalu (...)) wiadomości prywatne o negatywnej, wulgarnej treści.

W dniu 26 stycznia 2018 r. powódka drogą e-mailową interweniowała u pozwanej w sprawie zamieszczenia jej wypowiedzi na (...) koncie (...) i komentarzy do niej. Powódka wezwała pozwaną do usunięcia skutków naruszeń jej dóbr osobistych pismem z 6 marca 2018 r. Na dzień zamknięcia rozprawy 24 maja 2022 r. na (...) koncie (...) fotografia powódki, jej komentarz do artykułu i komentarze sympatyków (...) nie były już dostępne. Nie został złożony do akt wydruk z konta powódki czy G. T. na portalu (...) komentowanego przez nią artykułu wraz z jej komentarzem.

W ramach oceny prawnej Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlegało uwzględnieniu w przeważającym zakresie, a powódka wykazała legitymację bierną pozwanej. Dołączyła wydruki zarówno ze strony internetowej Fundacji, jak i profilu (...) na portalu (...), zawierających tożsame adresy e-mail służące do korespondencji, tożsame dane adresowe i kontaktowe.

Dołączyła także dalsze dowody, z których wynikało, że to pozwana w istocie jest podmiotem prowadzącym profil na portalu (...) (wydruki k. 93 i 94) pośrednio wskazujące na prowadzenie tej strony przez Fundację. Pozwana nie złożyła dowodów przeciwnych. Poza tym, pomimo, że przedstawiciel pozwanej K. D. zeznał, że pozwana przejęła administrowanie tym kontem od 22 czerwca 2020 r., a wcześniej było prowadzone

przez szeroko rozumianą społeczność Ośrodka, to jednak sąd I instancji nie dał temu wiary, mając na uwadze, że już w chwili publikacji wizerunku powódki i jej komentarza, (...) miał tożsame adresy e-mail służące do korespondencji, tożsame dane adresowe i kontaktowe. Fakty te, zdaniem Sądu Okręgowego, również wcześniej profil ten był prowadzony przez pozwaną. Dodatkowo, z wydruku znajdującego się na k. 234, wskazana została historia zmian na tym portalu z nazwiskiem K. D. i datą 13 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy powołując art. 23 k.c., art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c., podkreślił, że doszło do naruszenia dobrego imienia, godności oraz wizerunku powódki.

Zdaniem sądu I instancji, pozwana naruszyła dobre imię powódki kierując do osób trzecich przekaz w postaci posta zmieszczonego na profilu na portalu (...), zawierającego nie tylko stwierdzenie powódki, w oderwaniu od artykułu, pod którym go zamieściła, ale również jej imię, nazwisko i zdjęcie zawierające jej wizerunek. Działanie takie miało w sposób oczywisty (co wynikało również z innych załączonych do akt wydruków z profilu pozwanej) zmierzać do wywołania określonej reakcji odbiorców, czytelników profilu pozwanej.

Według sądu I instancji, zestawiając wizerunek ze stwierdzeniem powódki, bez wskazania kontekstu w jakim go zamieszczono, a więc konkretnego artykułu zawierającego określone twierdzenia, pozwana liczyła na wywołanie reakcji przeciętnej odbiorcy w wymiarze pejoratywnym, obniżającym zaufanie do powódki jako do osoby, a także jako kobiety trzymającej dziecko na rękach. Pozwana nie tylko mogła liczyć się z wywołaniem takiej reakcji jak ta pod zamieszczonym postem, ale wręcz zmierzała do jej wywołania, umożliwiając osobom trzecim poznanie wizerunku i imienia powódki, a następnie komentowanie w sposób otwarcie negatywny domniemywanej postawy i poglądów powódki. Podkreślił, że pozwana nie usunęła z profilu przedmiotowego posta, nawet po wezwaniu przez powódkę, nie zamieściła treści artykułu komentowanego przez powódkę.

Powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego, dowodzi o naruszeniu dobrego imienia powódki. Niezależnie zaś od zasadniczych intencji i celów pozwanej (określonych m.in. na jej stronie internetowej), polemika, czy zwalczanie określonych postaw i poglądów winno odbywać się w oparciu o prawnie dostępne środki - zarówno na gruncie postępowania cywilnego czy też karnego, zależnie od konkretnych stwierdzeń, działań lub naruszeń. Natomiast publikowanie konkretnych wypowiedzi, bez odniesienia do miejsca ich zamieszczania, w zestawieniu z wizerunkiem i danymi osobowymi, mające na celu wywołanie negatywnych reakcji odbiorców, w istocie zmierzało do publicznego poniżenia powódki na portalu (...).

Według sądu I instancji, pozwana naruszyła także godność powódki, co przejawiało się w obniżeniu wartości powódki, jako osoby, mającej własne przekonania i poglądy (niezależnie od tego czy słuszne, czy też nie). Powódka, skonfrontowana z reakcją odbiorców postu, a zwłaszcza z prywatnymi wiadomościami które otrzymywała od innych osób, a wynikającymi wprost z uprzedniej publikacji pozwanej, czuła się dotknięta, poniżona, co negatywnie wpływało na jej wewnętrzne poczucie wartości.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka źródła doznanej przykrości upatrywała w nienawistnych

wulgarnych, niegrzecznych komentarzach sympatyków pozwanego do jej wypowiedzi, którym pozwany udostępnił możliwość zamieszczania komentarzy. Według sądu, zastosowanie znajduje art. 14 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.). Sąd I instancji podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z 24 listopada 2017 r. (I CSK 73/17), "że administrator portalu internetowego odpowiada na podstawie art. 24 § 1 KC za własne działania naruszające dobra osobiste osób trzecich, które polegają na rozpowszechnianiu i utrzymywaniu cudzych anonimowych informacji naruszających te dobra za pośrednictwem strony internetowej. Artykuł 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.), nie modyfikując ciężaru wykazania bezprawności naruszenia dobra osobistego, wskazuje jedynie okoliczności, które wyłączają bezprawność zachowania świadczącego usługi hostingowe".

Odnosząc ten pogląd na kanwę niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy wskazał, że treść art. 14 cytowanej wyżej ustawy nie prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności pozwanej ponieważ wiedział on o zamieszczanych, pod wypowiedzią powódki, komentarzach jego sympatyków. Powódka zwróciła się do pozwanej w sprawie tych komentarzy (wydruk z wiadomości e-mail powódki k. 338), a mimo to, pozwana ich wówczas nie usunęła.

Oceniając zarzut naruszenia prawa do wizerunku, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w momencie publikacji pozwana nie dysponowała zgodą powódki na wykorzystanie jej zdjęć zawierających wizerunek. Powódka nie jest osobą publiczną, a pozwana nie usunęła posta ze swojego profilu, pomimo wezwania.

W ocenie Sądu Okręgowego, publikacji wizerunku powódki bez jej zgody nie usprawiedliwia regulamin portalu (...), gdyż postanowienia regulaminu portalu nie zmieniają zasad dotyczących ochrony wizerunku wynikających z powszechnie obowiązującego prawa, a pozwany nie złożył postanowień tego regulaminu.

Według Sądu Okręgowego publikacja wizerunku powódki nie była też usprawiedliwiona prawem do cytatu (art. 29 prawa autorskiego). Sąd I instancji wskazał, że pozwana korzystając z prawa do cytatu mogła cytować wypowiedzi powódki w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie, natomiast nie w celu wywołania poniżających ją komentarzy swoich sympatyków. Ponadto podkreślił, że prawo do cytatu nie daje uprawnienia by pobierać z zasobów innej osoby zdjęcia jej wizerunku i korzystać z wizerunku innej osoby bez jej zgody, a zdjęcie powódki nie było zdjęciem profilowym, znajdowało się w jej zasobach, nie było więc częścią jej komentarza.

Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwana nie wykazała okoliczności wyłączających bezprawność naruszeń, zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 24 k.c., co skutkowało przyjęciem, że pozwana winna usunąć skutki naruszenia dóbr osobistych powódki poprzez zamieszczenie na profilu, założonym na portalu społecznościowym (...), mieszczącym się pod adresem internetowym: (...) oświadczenia o następującej treści: Fundacja (...) przeprasza Panią A. S. za bezprawne, dwukrotne umieszczenie na swoim profilu wpisów, zawierających zdjęcie Pani A. S., jej wyrwany z kontekstu komentarz, jak również jej imię i nazwisko. Fundacja (...) ubolewa i bardzo przeprasza za to, iż zamieszczenie wskazanych wpisów,

sprowokowało wobec Pani A. S. serię nienawistnych komentarzy, zamieszczanych pod tymi wpisami, jak również wywołało przesyłanie Pani A. S. nienawistnych i wulgarnych wiadomości prywatnych - w następstwie czego zostały naruszone jej dobra osobiste - dobre imię, godność osobista oraz prawo do wizerunku. Sąd I instancji w tej kwestii rozstrzygnął zgodnie z żądaniem powódki.

W ocenie Sądu Okręgowego, umieszczanie przeprosin na tym samym portalu, na którym opublikowano przedmiotowy post, jest adekwatne z uwagi na krąg osób, które miały rzeczywistą styczność z działaniem naruszającym dobra osobiste powódki.

Za niezasadne, zdaniem Sądu Okręgowego, było zobowiązanie pozwanej do usunięcia na jej koszt, z profilu, założonego na portalu społecznościowym (...), mieszczącego się pod adresem internetowym: (...) komentarzy z dnia 26 stycznia 2018 r. i 1 lutego 2018 r. Komentarze własne powódki do artykułu nie naruszają jej dóbr osobistych. Natomiast komentarze sympatyków pozwanej do jej komentarza do artykułu mające negatywny, obraźliwy i poniżający wydźwięk, naruszające dobra osobiste powódki nie są już dostępne na koncie (...) na portalu (...). Na dzień zamknięcia rozprawy (24 maja 2022 r.) na (...) koncie (...) fotografia powódki, jej komentarz do artykułu i komentarze sympatyków (...) nie były już dostępne. Okolicznościom tym strona powodowa nie zaprzeczyła i nie przedstawiła dowodów przeciwnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasadne było także żądanie majątkowe wywodzone z art. 448 k.c., ze względu na rozmiar krzywdy powódki oraz zawinione działanie pozwanej. Pozwana ponosi winę umyślną, gdyż publikowała wskazane treści, umożliwiając ich komentowanie z pełną świadomością reakcji odbiorców, a następnie nie podejmowała działań zmierzających chociażby do ograniczenia skutków naruszenia dóbr osobistych poprzez usunięcie tych najbardziej agresywnych, czy obraźliwych komentarzy nawet na wyraźne wezwanie powódki. W okolicznościach sprawy sąd I instancji uznał, że zasądzenie odpowiedniej kwoty pieniężnej na wskazany cel społeczny, mając na uwadze wagę i kontekst dokonanych naruszeń, jest wskazane. Do naruszenia dóbr osobistych powódki doszło na forum publicznym, na profilu w portalu społecznościowym obserwowanym przez ponad 90 000 osób. Skutki publikacji miały charakter nie tylko pośredni w postaci komentarzy pod postem ale także bezpośredni, powódka otrzymywała od obcych ludzi wiadomości prywatne o negatywnym i z pewnością przykrym wydźwięku. W ocenie Sądu Okręgowego, rozmiar krzywdy powódki jest niewątpliwie znaczny, jej sfera prywatna (w tym wizerunek widoczny na zdjęciach, co do zasady kierowanych do znajomych powódki) stała się przedmiotem publicznej dyskusji, komentarzy i docinek. Kwota 3 000 zł przeznaczona na wskazany podmiot jakim jest Fundacja (...), prowadzący działalność w zakresie pomocy chorym dzieciom znajdującym się pod opieką i na leczeniu w Instytucie " (...)", nie jest wysoka i jest uzasadniona okolicznościami sprawy niniejszej.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz na podstawie § 2 ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radcowskie.

Pozwana Fundacja wniosła apelację zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie pkt I, III i IV wyroku,

zarzucając:

I. naruszenie prawa materialnego:

- a) art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.c. poprzez przyjęcie, że wpis z dnia 26 stycznia 2018 r. i 1 lutego 2018 r. opublikowany na stronie Ośrodek (...) na portalu społecznościowym (...) dotyczący powódki, naruszył jej dobra osobiste;
- b) art. 6 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. poprzez stwierdzenie, że pozwana naruszyła dobra osobiste powódki w postaci dobrego imienia, godności i wizerunku, w sytuacji, gdy strona powodowa nie wykazała kontekstu swej wypowiedzi i działania pozwanej Fundacji, które miałyby naruszać jej dobra osobiste;
- c) art. 6 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. poprzez przypisanie odpowiedzialności za podniesione naruszenie dóbr osobistych powoda - pozwanemu, w sytuacji, gdy powódka nie wykazała, kto jest administratorem fanpage'a na portalu społecznościowym (...), a także nie wykazała, aby zwróciła uwagę administratorowi strony Ośrodek (...) o treści bezprawnych komentarzy odnoszących się do powódki;
- d) art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwana Fundacja publikując sporne wpisy działała bezprawnie, podczas gdy treść publikacji na stronie (...) oraz działalność pozwanego świadczy o działaniu w obronie społecznie uzasadnionego interesu;
- e) art. 14 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną poprzez jego wadliwe zastosowanie, w sytuacji, gdy Ośrodek (...) nie prowadzi, chociażby ubocznie, działalności zarobkowej lub zawodowej i nie świadczy usług drogą elektroniczną;
- f) art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy posłużenie się wypowiedzią powódki służyło do polemiki z jej przekonaniem i w celu poddania jej wypowiedzi krytyce;

II. naruszenie przepisów postępowania:

- a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego w postaci zrzutów ekranu monitora z portalu społecznościowego (...), zeznań stron i przyjęcie, że komentarz powódki opublikowany na stronie Ośrodka (...) na portalu społecznościowym (...) został wyrwany z kontekstu;
- b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez danie wiary zeznaniom powódki w zakresie, w jakim zeznała o kontekście opublikowanego komentarza, w sytuacji, gdy jednocześnie powódka nie przedłożyła jakiegokolwiek dowodu, na okoliczność podniesionych twierdzeń i dopiero na skutek przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, wypowiedziała się co do kontekstu opublikowanej wypowiedzi;
- c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i niezważenie, że artykuł " (...) j" dot. historia, który zaprzeczał przebiegowi Holocaustu, zaś komentarz powódki aprobował negacjonizm Holocaustu;
- d) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodu w postaci zrzutu ekranu monitora z portalu społecznościowego (...) i przyjęcie, że zrzut ekranu przedstawia wiadomość e-mail skierowaną do

pozwanej Fundacji;

e) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne przyjęcie, że "pozwana nie usunęła z profilu przedmiotowego posta, po wezwaniu przez powódkę", w sytuacji braku jakichkolwiek dowodów wskazujących na powyższe, a także w sytuacji, gdy sporny wpis w chwili powzięcia przez pozwaną Fundację informacji o możliwym naruszeniu dóbr osobistych powódki, już nie istniał;

f) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne przyjęcie, że wypowiedź powódki została zacytowana w celu wywołania poniżających ją komentarzy, podczas, gdy stwierdzenie powódki zostało opublikowane w celu zwrócenia uwagi społeczeństwa na problem negacjonizmu Holocaustu, a także w celu poddania wypowiedzi krytyce i polemice.

W oparciu o przedstawione zarzuty apelująca wniosła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i oddalenie powództwa A. S. w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz Ośrodka (...) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie prawne

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo uzasadniona. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne dokonane przez sąd I instancji, czyniąc je podstawą orzeczenia sądu II instancji za wyjątkiem tych, które doprowadziły Sąd Okręgowy do uwzględnienia roszczenia niemajątkowego powódki związanego z naruszeniem jej dobrego imienia oraz roszczenia majątkowego. W tym zakresie słuszny okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a także art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 23 k.c.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że stosownie do art. 386 § 6 k.p.c., wiążąca w sprawie jest ocena prawna wyrażona w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 września 2020 r. (VI ACa 310/19) uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 stycznia 2019 r. (XXV C 775/18) i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny podkreślił, że obraźliwe posty, przytoczone w pozwie, które znalazły się pod publikacją na (...) 'owym profilu pozwanej, należy rozpatrywać, jako odrębny podmiot ewentualnego naruszenia. Przesądził także legitymację bierną pozwanej wskazując, że ta założyła przedmiotowy profil na (...), mieszczący się pod wskazanym adresem internetowym i posiada uprawnienia do administrowania tym profilem. W konsekwencji, pozwana może odpowiadać za komentarze, jeśli naruszają dobra osobiste powódki (art. 24 § 1 k.c. i art. 23 k.c.) oraz, jeśli nie wykaże okoliczności zwalniających z odpowiedzialności, w tym tych z art. 14 ustawy z 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Powódka wywodzi roszczenie o ochronę dobra osobistego w postaci dobrego imienia, godności osobistej i prawa do wizerunku z faktu umieszczenia przez pozwaną, na portalu (...), dwóch fotografii (k. 27 i k. 35),

pobrane z profilu powódki o statusie "Publiczny" na portalu (...), pod którymi wpisano imię i nazwisko powódki oraz, wyrwany zdaniem powódki, fragment z jej szerszej wypowiedzi wraz z linkiem stanowiącym komentarz powódki do artykułu na temat Holocaustu. Wywodziła, że pozwana, jako administrator, umożliwiała zamieszczanie pod tym zdjęciem powódki wulgarnych komentarzy i je utrzymywała, co skutkowało też kierowaniem do powódki nienawistnych, prywatnych komentarzy.

Ocena, czy doszło do naruszenia wskazanych dóbr osobistych wymaga odrębnego odniesienia się do każdego z nich, wobec ich odmienności determinującej kryteria oceny naruszenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd akcentujący konieczność odwołania się do kryteriów obiektywnych w postaci ocen społecznych kształtowanych przez ludzi rozsądnie i uczciwie myślących, co oznacza uwzględnienie opinii występującej w społeczeństwie, a nie reakcji społeczeństwa na konkretne zachowanie pozwanej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 29 września 2010 r., V CSK 19/10, z 18 stycznia 2013 r.). Aspekt zewnętrzny czci utożsamiany jest z dobrym imieniem, renomą, dobrą sławą, dobrą opinią innych ludzi, a jego naruszenie łączone z przypisaniem danej osobie właściwości lub postępowania mogących ją poniżyć w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania określonego zawodu lub działalności. Do naruszenia dobrego imienia może dojść, gdy możliwe jest zidentyfikowanie adresata wypowiedzi, zarówno wtedy, gdy zawiera ona jego imię i nazwisko, jak i wtedy, gdy podane okoliczności umożliwiają jego identyfikację osobom trzecim. W każdym jednak przypadku konieczne jest takie powiązanie oznaczenia z konkretną osobą fizyczną lub prawną, które zapewnia jej rozpoznawalność. Ocena wypowiedzi w aspekcie naruszenia dobra osobistego musi zatem uwzględniać sposób działania i charakterystykę danej formy działania. Odmienna sytuacja zachodzi w przypadku naruszenia godności stanowiącej aspekt wewnętrzny czci wiązany z wyobrażeniem człowieka o własnej wartości i oczekiwaniem szacunku ze strony innych ludzi. Naruszenie godności wiąże się z naruszeniem sfery uczuć zainteresowanego, przy czym jego reakcja związana z osobistą wrażliwością jest weryfikowana przez zastosowanie kryterium obiektywnego w postaci opinii ludzi rozsądnie i uczciwie myślących ze środowiska, do którego należy. Bez znaczenia jest, czy i ile osób z tego środowiska lub spoza niego dowiedziało się o naruszeniu dobra osobistego i jaka była ich reakcja, bo dla stwierdzenia naruszenia nie jest konieczne, by zarzut był rozpowszechniony (zob.

uzasadnienie

wyroku Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., I CSK 418/17).

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Okręgowy w niewystarczającym zakresie poddał ocenie istotne okoliczności podnoszone przez pozwaną Fundację, rzutujące na jej odpowiedzialność. Pozwana od początku procesu odwoływała się do regulaminu (...), a K. D. podczas zeznań w charakterze strony, wskazywał, że powódka oznaczając swój profil jako "Publiczny" godziła się na użycie swojego imienia i nazwiska oraz zdjęcia. Kwestia ta wymagała uzupełnienia ustaleń faktycznych. Ustalić zatem trzeba odwołując się do treści regulaminu (...) złożonego przez pozwaną w postępowaniu

apelacyjnym, że w okresie zamieszczenia przez pozwaną zdjęć powódki na portalu (...), regulaminu tego portalu stanowił: "Publikowanie treści lub informacji przy użyciu ustawienia Publiczne oznacza, że użytkownik zezwala wszystkim, w tym osobom spoza (...), na dostęp do tych informacji i korzystanie z nich, a także na powiązanie ich z użytkownikiem (tj. imieniem i nazwiskiem oraz zdjęciem profilowym użytkownika)" (k.480).

Powódka nie kwestionowała złożonego do akt (także w tłumaczeniu na język polski, k. 480-487) regulaminu portalu (...), co pozwoliło na dokonanie powyższych ustaleń. Odnosząc się do pozostałych dowodów złożonych w postępowaniu apelacyjnym, sąd odwoławczy, na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., pominął dowody z dokumentów składanych przez powódkę, jako nie mających znaczenia dla ustalenia istotnych, spornych faktów. Dotyczyły one innych zdarzeń niż te, z którymi powódka łączy naruszenie swoich dóbr osobistych, lub innych osób, tj. postanowienia z 25 kwietnia 2023 r. (k.403-406), wydruk z portalu (...) (k.416-421; k. 436-440; k. 444-447; k. 501-503); orzeczenie z 13 października 2022 r. (k.441-443); kserokopia protokołów z 9 października 2023 r. (k.448-450) i z 30 czerwca 2021 r. (k.454-462); wyroku z 20 grudnia 2022 r. (k. 499-500); wydruków artykułów prasowych publikowanych na stronach internetowych (k.504-510). Natomiast zastrzeżenia powódki, zawarte na stronie 16 odpowiedzi na apelacji, odnośnie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron za pośrednictwem platformy (...) zamiast przesłuchania przed konsulem, pozostają bez znaczenia, wobec przeprowadzenia przed sądem I instancji dowodu z przesłuchania stron (e-protokół z 22 marca 2022 r.), w trakcie którego powódka mogła wypowiedzieć się, odpowiadać na kierowane do niej pytania pełnomocników i przewodniczącego składu. Nie było podstaw do przeprowadzenia takiego dowodu w postępowaniu apelacyjnym z urzędu.

Analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, z uwzględnieniem regulaminu portalu (...) dowodzi, że uzasadniony okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., w którym pozwana odwołując się do oceny dowodu z zeznań stron zakwestionowała brak wykazania przez powódkę kontekstu wypowiedzi, która jej zdaniem została "wyrwana z kontekstu" i znalazła się pod zdjęciem powódki.

Powódka nie wykazała, stosownie do art. 6 k.c., treści własnego komentarza, umieszczonego na własnym profilu, ani tego umieszczonego na profilu kolegi (G. T.). W tej sytuacji nie sposób ustalić i zbadać całego kontekstu wypowiedzi powódki, jej treści, wydźwięku, adresata, do którego był skierowany, ani tego czy, a jeśli tak, to w jakim zakresie była wyrwana z kontekstu jej wypowiedź, jaką pozwana zamieściła w dniu 26 stycznia 2018 r. i w dniu 1 lutego 2018 r. pod zdjęciem powódki (k.27, k. 35). Nie sposób także przyjąć, jak wywodziła powódka w procesie, że ciężar wykazania takiej okoliczności spoczywa na pozwanej Fundacji tylko dlatego, że powódka wypowiedź swoją usunęła (k.332, pismo z 4 lutego 2022 r.). Zauważyć trzeba, że pozew został wniesiony 3 kwietnia 2018 r., a powódka od początku procesu jest reprezentowana przez fachowego pełnomocnika. Zakres okoliczności faktycznych, na jakich powódka opiera pozew domagając się udzielenia ochrony w sprawie, leży w jej gestii, także gdy chodzi o wykazanie faktów, jakie

podnosi i jakie jej zdaniem uzasadniają roszczenie. Uznać więc należy, że twierdzenia pozwu, że wypowiedź powódki była "wyrwana z kontekstu" nie została wykazana, co w konsekwencji czyni zasadnym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., ale także w części zarzut naruszenia art. 6 k.c. i art. 24 § 1 k.c.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Okręgowy uznał, że pozwana naruszyła dobre imię powódki kierując do osób trzecich przekaz w postaci posta zamieszczonego na (...) 'u, pod którym zamieściła jej imię, nazwisko oraz zajęcie zawierające wizerunek (strona 6-7 uzasadnienia wyroku). Ocena ta nie jest zasadna w odniesieniu do dobrego imienia (i nazwiska) powódki, nie uwzględnia w tej części działań samej powódki, ani okoliczności faktycznych, z jakich wywodziła naruszenie dobrego imienia.

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka nie jest osobą publiczną. Nie zostało wykazane by powódka zajmowała określoną funkcję zawodową, społeczną, państwową, samorządową, polityczną, lub inną, dla wykonywania (pełnienia) której użycie przez pozwaną imienia (i nazwiska) naraziło powódkę na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania tej funkcji (zawodu), czy też np. by podważało jej fachowość, rzetelność lub uczciwość w odbiorze społecznym, zawodowym, politycznym, w trakcie wykonywania określonej funkcji (zawodu). Tego rodzaju okoliczności powódka nie podnosiła także w pozwie.

Z zeznań powódki wynika, że profil powódki na portalu społecznościowym (...) miał status "Publiczny". W świetle regulaminu (...) (k. 480), którego treść zapewne powódka musiała zaakceptować tak określając status oznacza, że powódka zezwoliła innym osobom (także spoza (...) 'a) na dostęp do informacji i korzystania z nich, a także na powiązanie ich z użytkownikiem (tj. własnym imieniem i nazwiskiem oraz zdjęciem profilowym). Błędna jest więc ocena Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim przypisano odpowiedzialność pozwanej za użycie imienia (i nazwiska) powódki, skoro sama powódka nadając swojemu profilowi status "Publiczny" upubliczniła w sposób dobrowolny, niezliczonej rzeszy korzystających z (...) (i osobom spoza tego portalu społecznościowego) dostęp do swojego imienia (i nazwiska). W tych okolicznościach nie sposób przyjąć, że napisanie imienia (i nazwiska) powódki pod zdjęciem (k.27, k. 35) odbyło się bez zgody powódki, by było bezprawne. Niewątpliwie zdefiniowanie statusu jako "Publiczny" było działaniem powódki świadomym. Z reguły taki status umożliwia zwiększenie liczby odbiorców, obserwatorów. Wydaje się, że w istocie taki był zamiysł powódki, skoro jak wskazała w pozwie, umieściła swój komentarz na własnym profilu "Publicznym" (pod określonym linkiem) do artykułu " (...)" (strona 9 pozwu). Powódka dążyła by jak największa liczba osób dowiedziała się o poglądach powódki, co oczywiście pozostaje wyborem powódki.

W tym kontekście nie można z samego faktu użycia imienia (i nazwiska) powódki wysnuwać wniosku, że doszło do powstania odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych powódki. Prowadziłoby to do stanu nieakceptowanego, polegającego na tym, że z jednej strony powódka wyrażając zgodę na treść regulaminu (...) 'a, nadając status "Publiczny" własnemu profilowi, a więc de facto zezwoliła wszystkim, w

tym osobom spoza (...) a, na dostęp do informacji z własnego profilu i korzystanie z nich, na powiązanie ich z użytkownikiem (tj. własnym imieniem i nazwiskiem oraz zdjęciem profilowym)", z drugiej zaś zarzuca użycie jej imienia (i nazwiska), bez zezwolenia. Dodatkowo, imię i nazwisko powódki nie zostało w żaden sposób zniekształcone, ani poddane innym tego rodzaju zabiegom mającym na celu sztyglenie z imienia i nazwiska powódki. Uzasadniony okazał się więc zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 24 § 1 k.c. co do udzielonej ochrony w zakresie dobrego imienia (i nazwiska) powódki.

Odmienne jest natomiast ocena zarzutów podniesionych w ramach naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 24 § 1 k.c., w których pozwana kwestionuje brak wykazania przez powódkę naruszenia jej dóbr osobistych w postaci godności i prawa do wizerunku. Tego rodzaju zarzuty są niezasadne. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powódka wykazała, że komentarze jakie pojawiły się pod wpisami na profilu wskazanym w pozwie, które pozwana jako administrator utrzymywała, naruszają jej godność osobistą.

Godność powinna być rozumiana "jako poczucie własnej wartości i oczekiwanie szacunku ze strony innych ludzi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. akt IV CSK 270/12). Sąd Najwyższy podkreślił, że "ochrona dóbr osobistych osoby uczestniczącej w wymianie poglądów na forum internetowym nie jest wyłączona, jeżeli kierowane przeciwko niej wypowiedzi nie mieszczą się w dopuszczalnej formule dyskusji. O zniesławiającym charakterze wypowiedzi nie decyduje jej skutek w postaci reakcji społeczeństwa, a właściwie osób z otoczenia pokrzywdzonego, wyrażającej się zmianą w nastawieniu do niego. Chodzi wyłącznie o opinię społeczną znajdującą wyraz w poglądach ludzi rozsądnie i uczciwie myślących. Należy zatem badać każdorazowo, czy określona wypowiedź mogła nie tylko u adresata, ale u przeciętnego, rozsądnie zachowującego się człowieka wywołać negatywne oceny i odczucia. Osoba prywatna angażująca się do dyskusji na forum internetowym z udziałem określonego, ale otwartego, kręgu osób, prezentując w rzeczowy i kulturalny sposób swoje, chociażby kontrowersyjne, poglądy, musi liczyć się z negatywną i nawet ostrą, przesadzoną oceną internautów, wyrażających własne stanowisko, jednak i na tym forum osoba ta nie może być pozbawiona ochrony wobec wypowiedzi naruszających jej godność lub dobre imię, które nie mieszczą się w dopuszczalnej formule tej dyskusji." (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r., sygn. akt V CSK 109/11). Podzielając powyższe poglądy, zgodzić się należy z oceną Sądu Okręgowego, że komentarze, jakie ukazały się na profilu pozwanej pod zdjęciem powódki, są nienawistne, wulgarne, mające na celu poniżenie powódki jako osoby. Odpowiedzialność pozwanej sprowadza się do umożliwienia umieszczania takich komentarzy i ich utrzymywania. Słuszna jest także ocena Sądu Okręgowego dwóch wulgarnych (prywatnych) wiadomości skierowanych do powódki (k.46, k. 45), których inspiracją był wpis na profilu pozwanej i umieszczona fotografia powódki wraz z wulgarnymi i nienawistnymi komentarzami.

Prawidłowa jest także ocena sądu I instancji, że pozwana ponosi odpowiedzialność za naruszenie także dobra osobistego w postaci prawa do wizerunku. Prawo do wizerunku polega rygorystycznym zasadom (art. 81 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Wykorzystanie zdjęcia powódki (nie

będącej osobą publiczną ani powszechnie znaną), bez jej zgody jest nieuprawnione (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 6 października 2014 r.; I ACa 429/14 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego z 17 listopada 2020 r. w Gdańsku, I ACa 906/19). Poza sporem jest fakt, że wykorzystane przez pozwaną zdjęcia powódki nie były jej zdjęciami profilowymi (ani nawet zdjęciami w tle).

Niezasadny jest także zarzut naruszenia art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w którym pozwana twierdzi "posłużenie się wypowiedzią powódki służyło do polemiki z jej przekonaniem i w celu poddania jej wypowiedzi krytyce".

Zgodnie z art. 29 tej ustawy, wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości.

Dzieło, w ramach którego umieszcza się cytat z cudzej twórczości, musi być samodzielny, stanowiący przedmiot prawa autorskiego utworem. Celem prawa cytatu jest stworzenie swobody twórczej w dziedzinie analizy i krytyki naukowej oraz wypowiedzi artystycznej. Jeśli brak własnej twórczości, to brak również uzasadnienia ograniczania cudzych praw autorskich (Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 6 kwietnia 2017 r., I ACa 687/15). W orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok z 9 sierpnia 2019 r., II CSK 7/18) podkreśla się, że użytkownik powołujący się na prawo cytatu powinien wykazać, że użył go w sposób uzasadniony treścią własnej wypowiedzi, w której cytat został wykorzystany, w szczególności w celu zilustrowania wypowiedzi, obronienia opinii lub umożliwienia konfrontacji intelektualnej między wykorzystanym utworem a wypowiedziami użytkownika korzystającego z cytatu. Proste włączenie cudzego utworu do własnego nie uzasadnia samo w sobie możliwości skorzystania z cudzego utworu w ramach cytatu. Tymczasem, pozwana nie wykazała, że samo zdjęcie powódki jest "szczegółem całości komentarza" powódki, w którym odniosła się artykułu prasowego o Holocauście w (...) s. Nie zostało także wykazane, że zdjęcie powódki ma związek z tematyką artykułu w (...) s dotyczącego Holocaustu, czy treścią komentarza powódki, bowiem takiego nie przedstawiono, a w tym zakresie ciężar dowodu spoczywał na pozwanej (art. 81 ust. 2 pkt 2), skoro twierdziła, że to "szczegół całości". Nie została przedstawiona pełna wypowiedź powódki, nie wiadomo też jakie wyraziła tam przekonanie. Zeznania powódki nie mogą zastąpić analizy komentarza powódki w całości, analizy kontekstu. Skoro pozwana odwołuje się do przekonań powódki tam wyrażonych, to ją obciąża obowiązek złożenia takiego dowodu, czego nie uczyniła.

Z zeznań powódki wynika, że dwa zdjęcia, jakie pozwana zamieszczała na własnym profilu, nie były jej zdjęciami profilowymi. Okoliczności przeciwnych, wzmacniających zarzuty apelacji pozwana nie wykazała. W świetle powołanego regulaminu (...) a działanie pozwanego w tym zakresie było bezprawne. Jeśli pozwana zamierzała przedstawić krytykę poglądu powódki, to użycie fotografii powódki nie było konieczne. Nie ma też podstaw do przyjęcia "dorozumianej zgody" powódki, w sytuacji, gdy nie jest to

zdjęcie profilowe powódki (ani zdjęcie w tle). Tymczasem z treści komentarzy windujących pod zdjęciem powódki wynika ostra, ordynarna, wulgarna reakcja osób dokonujących wpisów o powódce, (k.27-43), zacytowanych w pozwie (k.5-k.6v.), znacznie wykraczająca poza ramy przyjęte i akceptowalne w społeczeństwie, jako dyskusja internautów/komentatorów.

Z powyższych względów zarzuty apelacji, dotyczące naruszenia w tej części art. 24 § 1 k.c. i art. 23 k.c., a także art. 29 ustawy prawa autorskie, są bezzasadne. Wulgarne i nienawistne komentarze nie stanowią debaty publicznej, czy krytyki poglądów wyrażanych przez powódkę. Nie ma też podstaw do uznania, że interes społeczny uzasadniał opublikowanie wypowiedzi wulgarnych, nienawistnych, naruszających dobra osobiste (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2009 r.; IV CSK 290/09; z 28 marca 2003 r., IV CKN 1901/00).

Kwestia legitymacji biernej pozwanej została przesądzona w sprawie (art. 386 § 6 k.p.c.). Pozwana ponosi odpowiedzialność, jako administrator za naruszenie dóbr osobistych powódki, poprzez umożliwienie osobom trzecim publikowanie obelżywych, wulgarnych, nienawistnych wpisów. Odpowiedzialność pozwanej wiąże się z udostępnieniem i przechowywaniem na tym profilu określonych treści, których nie jest autorem (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 24 listopada 2017 r., I CSK 73/17; z 30 września 2016 r., I CSK 598/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 listopada 2018 r., I ACa 974/17).

Niezasadne są zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 14 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Podkreślić trzeba, że podstawą prawną odpowiedzialności pozwanej nie mogą stanowić jedynie przepisy ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Przepisy tej ustawy nie regulują podstaw cywilnoprawnej odpowiedzialności usługodawców, lecz określają przesłanki, które mogą ich od tej odpowiedzialności zwolnić. Nadto, nie modyfikują ciężaru wykazania bezprawności. Pozwana Fundacja stwarzając możliwość zamieszczania anonimowych wpisów przez internautów sama określiła zasady komentowania. Tylko od decyzji pozwanej zależało dalsze utrzymywanie stanu naruszenia dóbr osobistych. Tylko pozwana dysponowała środkami technicznymi umożliwiającymi blokowanie, usuwanie niedopuszczalnych wpisów. Co więcej, pozwana twierdzi, że wpisy są usunięte, co potwierdza argumenty powódki odnośnie naruszenia jej dóbr osobistych, a także o zakresie odpowiedzialności pozwanej, jako administratora.

Apelujący pomija też, że nie jest usługodawcą, ale administratorem, co czyni bez znaczenia powołanie wyroku Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2017 r. (k.368), dołączonego do apelacji. Wiedza administratora na temat wulgarnych wpisów internautów, czy gromadzonych przez nich treści na udostępnianej publicznie platformie, wyklucza skuteczność powoływania się przez niego na wyłączenie odpowiedzialności na podstawie przepisów art. 12 i 15 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 27 maja 2022 r., II CSKP 3/22).

Niezasadne są także zarzuty dotyczące braku wiedzy pozwanej o żądaniu powódki. Przeczą temu załączniki do pozwu, w tym wezwanie z 6 marca 2018 r. wraz z wydrukiem z portalu emonitoring (k.95-

k.100), a także protokół w formie aktu notarialnego z 9 lutego 2018 r. (k.23-26), treść wiadomości z 26 stycznia 2018 r. (k.338).

Reasumując, stwierdzić należy, że pozwana nie wykazała okoliczności wyłączających jej bezprawność w odniesieniu do naruszenia godności i prawa do wizerunku powódki, co skutkowało udzieleniem powódce w tej części ochrony w ramach roszczenia niemajątkowego. Sposób usunięcia skutków naruszenia tych dóbr osobistych (zamieszczenie na wskazanym portalu oświadczenia i jego utrzymanie przez okres 15 dni), jest adekwatny do stopnia, rodzaju i charakteru naruszenia dóbr osobistych powódki. Uwzględnia także ten sam krąg odbiorców. Również właściwe jest określone miejsce publikacji oświadczenia.

Sąd Apelacyjny, zważywszy na zakres zaskarżenia apelacją, poddał z urzędu stosowanie prawa materialnego. Podnieść trzeba, że w uzasadnieniu zakażonego wyroku zabrakło wyjaśnienia przyczyn, dla których udzielenie powódce ochrony w ramach roszczenia niemajątkowego jest, według sądu I instancji, niewystarczające.

W świetle 448 k.c. sąd ma obowiązek rozważenia całokształtu okoliczności sprawy, w tym rodzaju naruszonego dobra, rozmiaru doznanej krzywdy, intensywności naruszenia oraz stopnia winy sprawcy, a także sytuacji majątkowej zobowiązanego. Mając na uwadze te przesłanki, zdaniem Sądu Apelacyjnego, dla usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powódki wystarczające jest udzielenie ochrony w ramach roszczenia niemajątkowego we wskazanym zakresie, sposobie i formie. Zauważyć trzeba, że do naruszenia dóbr osobistych powódki doszło dwukrotnie w 2018 r. poprzez umieszczenie zdjęcia powódki na wskazanym portalu. Pod zdjęciem ukazały się wulgarne komentarze. Wpisy te były również impulsem dwóch prywatnych wiadomości skierowanych do powódki, o wulgarnej treści. Z ustaleń sądu I instancji wynika, że fotografia powódki, wpis i komentarze nie są już widoczne (k.361v.). Nie zostało jednak ustalone w jakiej dacie zostały usunięte przez pozwaną. Tego faktu również powódka nie wyjaśniła, a ją obciążał taki dowód, skoro domagała się uwzględnienia również roszczenia majątkowego uznając, że nie jest wystarczające złożenie przez pozwaną oświadczenia o określonej treści. W konsekwencji uwzględnienie roszczenia majątkowego wykracza poza zakres koniecznej ochrony udzielonej powódce celem usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że sąd orzekający nie jest ściśle związany wskazaną przez powoda treścią oświadczenia, gdyż przepis art. 24 § 1 k.c. pozostawia ocenie sądu kwestię, czy żądana przez powoda treść i forma oświadczenia jest odpowiednia i celowa do usunięcia skutków naruszenia, co prowadzić musi do wniosku, że sąd może ingerować w żadaną treść oświadczenia przez ograniczenie jej zakresu czy uściślenie określonych sformułowań. W ten sposób sąd nadaje woli powoda, określonej zakresem zgłoszonego żądania, poprawną jurydycznie formę, co nie jest wyrokowaniem ponad żądanie. Granice ochrony dóbr osobistych powoda wyznacza bowiem treść jego żądania, a nie sformułowanie brzmienia żadanego oświadczenia (tak wyroki Sądu Najwyższego: z 20 stycznia 2011 r., I CSK 409/10, z 28 czerwca 2007 r., IV CSK 115/07; z 11 marca 2004 r., V CSK 337/03; z 19 września

2002 r., II CKN 929/00; z 22 grudnia 1997 r., II CKN 546/97). Podzielając ten pogląd, Sąd Apelacyjny dokonał częściowo korekty treści oświadczenia wskazanego w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku, z uwzględnieniem ostatecznej merytorycznej oceny roszczenia oraz eliminując zbędne, dwukrotne powtórzenie słów "przepraszam"/"bardzo przepraszam" i "Pani A. S.", czy wyrażenia "ubolewam", skoro jego emocjonalny wydźwięk mieści się w słowie przepraszam. Korekcie podlegało także zdefiniowanie odpowiedzialności pozwanej Fundacji, jako administratora, który odpowiada za utrzymanie nienawistnych i wulgarnych komentarzy.

Reasumując, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie pierwszym nadając temu punktowi wskazaną treść, oddalając powództwo w pozostałej części, jako nieudowodnione i niezasadne. Koszty procesu zostały wzajemnie zniesione, na zasadzie art. 100 k.p.c. wobec uwzględnienia roszczenia powódki w części. W pozostałym zakresie apelacja podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c. Mając na uwadze wynik postępowania, na podstawie art. 100 k.p.c., koszty postępowania apelacyjnego uległy wzajemnemu zniesieniu. Powódka uległa w całości w odniesieniu do roszczenia majątkowego i w części co do części roszczenia niemajątkowego.

Na podstawie art. 350 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny z urzędu sprostował imię powódki w komparycji zaskarżonego wyroku, uwzględniając treść pozwu.